

Érkezik az uniós tejpiaci támogatás

Az Európai Bizottság új, 500 millió eurós átfogó támogatási csomagot terjesztett elő az európai mezőgazdasági termelők támogatására a jelenlegi, különösen a tejpiacra mutató piaci nehézségeket figyelembe véve. Az intézkedéseket Phil Hogan mezőgazdaságért és vidékfejlesztésért felelős biztos mutatta be az uniós mezőgazdasági miniszterek tanácsának. Máhr Andrással, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége (MOSZ) főtájtárhelyettesével és Oláh Endrével, a MOSZ főtájtárcsósával a csomag hazai hatásáról beszélgettünk.

Köztudott, hogy egész Európát tejválság sújtja, a kereslet katasztrofális, az árak továbbra is mélyponton vannak, kezdte mondandóját a főtájtárhelyettes. A termelők mindegyike veszteséget termel, és ezt felismerve az Európai Bizottság rendkívüli támogatási csomagról döntött. Az 500 millió eurós intézkedési csomagnak két fő eleme van. Az egyik az önkéntes termelési korlátozás ösztönzése, amire 150 millió eurót szának, a másik pedig egy 350 millió eurós keretű támogatási lehetőség, amelyből minden tagállam meghatározott összeggel részesedhet. Emellett technikai módosításokra is sor kerül, például az intervenciós időszak és a magántárolási támogatás iránti kérelmek beadási határidejének meghosszabbítására.

Lehetőségek

Máhr András mindenképpen üdvözlendőnek nevezte, hogy Magyarország 9,5 millió euróval részesedik a 350 millió eurós uniós támogatásból, elvégre ez jelentősen meghaladja azt az összeget, ami a tejtermelésünk volumene alapján járna az országnak, ugyanakkor ez indokolt is, mert a hazai felvásárlási ár a legalacsonyabbak között van az unióban. A forrás felhasználhatósága azonban problémás lehet, mert a Bizottság változtatott a tavalyi hasonló intézkedéshez képest, és az akkoritól eltérő feltételeket

határozott meg a támogatás igénybevételéhez. Ezúttal hét lehetőséget nevesítettek, amelyek alapján a termelők megkaphatják a támogatást. Ezek: a termelés további csökkentése, kistermelői támogatás, extenzív termelési módszerek alkalmazása, környezetbarát termelési módszerek alkalmazása, együttműködésekben való részvétel, a minőség és a hozzáadott érték promócióját célzó minőségi rendszerekben való részvétel és a pénzügyi képzésben való részvétel.

Ezeknek a tevékenységeknek a többsége olyan, ami mellett a 9,5 millió euró elköltethetősége nehezen képzelhető el, jelentette ki a főtájtárhelyettes. Ennek oka szerinte az, hogy a Bizottság által meghirdetett jogcímetek a hazai tejtermelés 80-90 százalékát adó szakosított telepek nem tudják igénybe venni a támogatást. A főtájtárhelyettes elmondta, hogy a termelés további csökkentésére nincs túl sok esély, esetleg a tevékenység befejezését érhetik el.

Bizonytalan helyzet

A kistermelői támogatás feltételei nem ismertek, de szakosított telepek számára ez a támogatás nem vehető igénybe. Az extenzív termelési módszerek alkalmazása megint csak nehezen valósítható meg a nagyobb tejtermelőknél. Hatékonyan nem használható fel a pénz hazai együttműködési projek-

tek végrehajtására sem, mivel a tejtermelők jelenlegi problémáját ez nem oldaná meg, hiszen a piaci árak az önköltséget sem fedezik (az önköltség jelenleg 100 forint/tejkilogramm körül van). Promóciós támogatásra eddig is költött a kormány a tej esetében, de ezen a jogcímen ez a forrás nem jut el közvetlenül a termelőhöz. A pénzügyi eszközökről szóló képzésre szükség van, de a szakosított telepeknél megfelelő tudással rendelkeznek ezen a téren. A környezetbarát termelési módszerek alkalmazásának feltételei még nem ismertek, úgyhogy egyelőre talán ez az egyetlen jogcím, amely lehetőséget adhat a támogatás igénybevételére, de pontos feltételek ismereténél hiányában ez is erősen bizonytalan. Ha össze lehetne kötni ezt a jogcímet a szarvasmarha-állattóléti támogatással, az nagy előrelépést jelentene.

Alacsony árak

A MOSZ javaslatot tett arra, hogy a tavalyi uniós csomaghoz hasonlóan most is a kormányok dönthessenek saját hatáskörben, hogy milyen feltételek mentén osztják ki a támogatást. Mivel tavaly nem lehetett kötni a termeléshez a támogatást, a kiosztás alapja a történelmi bázisjogosultság volt, ami a többi opciókat számba véve most is jó lehetőség lenne.

Máhr András azt is hozzátette, hogy az uniós támogatás ugyanakkora nemzeti forrással bővíthető, ami azt jelenti, hogy összességében 19 millió eurós támogatáshoz juthatnak a magyar termelők. Ez tejkilogrammonként 4-5 forintos támogatást jelenthetne. A magyar kormány ígéretet tett az uniós forrás kiegészítésére, így a termelők mintegy hatmilliárd forint elosztható forrással kalkulálhatnak.

Oláh Endre azt hangsúlyozta,



hogy hatéves mélyponton van a tej ára: júniusban a termelői átlagár alig 66 forint volt. A kiviteli ár májusról júniusra jelentősen nőtt ugyan, ami a spot piaci árak emelkedéséből adódott, ám ez a növekedés a hazai szerződéses árakban még nem jelent meg. A Bizottság augusztus 25-én ül össze ismét, akkor döntenek az új tej támogatás végleges feltételeiről. Az EU-rendelet várhatóan szeptember elején jelenik meg, vagyis ez alapján legkorábban év végén kerülhet sor a kifizetésekre.

Az Európai Bizottság arról is dönt, hogy 2017-ben a termeléshez kötött támogatásoknál felmentést adhatnak a tagállamok az állományok szinten tartásának kötelezettsége alól. Ezt a lépést a MOSZ már régóta sürgette; igaz, nemcsak erre a jogcímre, hanem a vidékfejlesztési forrásokból megvalósult beruházásokhoz kapcsolódóan előírt kötelezettségek alól is felmentést kért. Rossz hír az ágazat szereplőinek, hogy a szarvasmarhatartó telepek korszerűsítését célzó vidékfejlesztési jogcímen rendelkezésre álló, alig 20 milliárd forintos keretre már az első körben többszörös túljelentkezés volt, vagyis további igénylésére nincs mód, a jogcímet felfüggesztették. A főtájtárcsós szerint, ha nem lesz forrását-csoportosítás ebben az uniós költségvetési ciklusban, 2020-ig nem lesz mód további támogatott fejlesztésekre a szarvasmarhatartó telepeken.

H. GY.